

Bursa'yı

20

yıldır yönetenler
üniversite-kent
ilişkisine nasıl
bakıyor?

1982-1989 dönemi Bursa Belediye Başkanı Ekrem Barışık'ın üniversite-yerel yönetim ilişkisine bakışı:

Üniversite, belediyelere elini uzatmalı

—Sizce ideal bir üniversite-kent ilişkisi nasıl olmalıdır?

—Bana göre belediye ile üniversitenin iç içe olması lazım. Belediye ile üniversite birlikte çalışmalı, kente yönelik projeler üretmeli.

—Göreve başladığınızda Üniversite-kent ilişkisi nasıldı, göreviniz süresince nasıl oldu?

—Ben yerel yönetimin başı olarak Üniversitenin bana yaklaşmasını bekledim. Zaman zaman gerekli atılım ve isteklerde bulundum. Ama Üniversiteden tam cevap alamadım. Zannediyorum ki benim dönemimde Üniversite tam olarak yerli yerine oturmamıştı. Yerel yönetimlerle ilgili bazı konuları hocalarımıza açtım. Ama o dönemlerde yeterli olmadıklarını söylediler. Görev yaptığım dönemde işbirliğimiz çok kısıtlı oldu. Diyebilirim ki ilişkimiz rutin protokol ilişkilerinden öteye gitmedi.

—Bu güne kadar başta ulaşım olmak üzere kent, Üniversiteye yeterli çalışma ortamı sağlayabilmiş midir ?

—Ben, kent ulaşım master planını ODTÜ'ye yaptırmak zorunda kaldım. Bu plan çalışmasında Üniversiteden sadece kent içi trafik sayımı işinde hizmet aldım. Hizmet açısından, dönemimde emekliler için Yalova yolundaki küçük bahçe tesisleri projesini gerçekleştirdim. Burayı, emekli olmuş insanların bir nevi rehabilitasyon merkezi olarak düşündüm. 40 metrekare büyüklüğünde, içinde emeklinin dinlenebileceği, sebze, meyve, çiçek yetiştirilmesi için gerekli alet ve edevatını koyabileceği kulübeleri de olan bahçecikler oluşturduk. Üniversiteden, Ziraat Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin gelip burada hem uygulama yapmaları, emeklilere ziraat-toprak işleme konusunda yardımcı olmaları, hem de yol göstermeleri talebinde bulundum. Teklifim o anda uy-

gun karşılandı ama gerçekleşmedi.

Zaman zaman Üniversiteden danışmanlık hizmeti almak istedim. O zaman henüz *Büyükşehir Belediyesi* statüsünde değildik. Büyükşehir olmayınca da resmi danışman alamıyorsunuz. Hocalarımızdan fahri danışmanlık hizmeti de alamadım.

Üniversite ile Çekirge'deki Karagöz-Hacivat'ın Anıt Mezarı yapımında işbirliğimiz oldu. Üniversite Hacivat-Karagöz Anıt mezarının kaidesini yaptı.

—Sizce Üniversite kentin beklediği hizmetlere yeterli ölçüde duyarlı davranmış ve önlem almış mıdır ?

—Bence Üniversite belediyeden davet beklemeden elini uzatmalı, 'Biz sizin şu, şu işlerinizi rahatlıkla yapabiliriz. Bunları bize verin' diye teklifte bulunmalıdır.

Tabii kentin de Belediyenin de yapacakları proje, plan ve uygulamalarında öncelikle Üniversiteye danışması gerekir. Eğer Üniversite 'Ben bu konuda yeterli değilim' derse baş-

ka üniversitelere gidilir veya Üniversite aracılığı ile başka yerlere teklifler götürülerek çözülebilir. Üniversitenin kültürel hareketleri kente, kentliye yönelik olmalı. Bu çalışmalara sivil toplum oluşumları, sosyal kültürel dernekler de dahil edilmeli ki hizmet amacına ulaşsın.

—Üniversite kent arasındaki iletişim daha sağlıklı olarak nasıl kurulabilir?

—Bir kere, Uludağ Üniversitesi'nin Büyükşehir Belediyesi'nde, Büyükşehir Belediyesi'nin de Uludağ Üniversitesi'nde bir irtibat birimi olmalı. Üniversite tüm birimleri ile kentin, dolayısıyla yerel yönetimlerin sorunlarına çözüm bulabilecek alternatif hizmetler geliştirebilecek bir düzeyde ve kapasitededir.

1989-1994 yıllarında Büyükşehir Belediye Başkanlığı yapan Teoman Özalp:

Kenti yönetenler sık sık toplanıp görüşmeli

—*İdeal bir üniversite-kent ilişkisi nasıl olmalı?*

—Üniversite kentin, kent de üniversitenin meselelerine hakim olmalı. Bir şehrin üniversitesi demek, o şehrin bütün meseleleriyle ilgilenen, ilgili mercilerin yetkililerine ilmi yönden yardımcı olan bilim kurumu demektir. Hem üniversite kesiminin, hem de kent kesiminin yani kentin üst düzey idarecileri belediyeler, valilik, sanayici ve işadamları, sivil toplum örgütleri başkan ve yetkililerinin diyalog halinde olması gerektiğine inanıyorum.

—*Göreve başladığınızda Üniversite-kent ilişkisi ne düzeydeydi? Bu ilişki göreviniz süresince nasıl oldu?*

—O tarihte üniversite kent ilişkisinin hiç olmadığını ifade etmem mümkün değil; ama bu ilişkilerin fevkalade zayıf olduğunu ifade edebilirim. Üniversite kent meseleleriyle, kent de Üniversite meseleleriyle ilgilenemiyordu. Bir kopukluk vardı. Başkan olduğum dönemde bu ilişkinin gelişmesi için şartlar elverdiği şekilde çaba harcadım.

—*Bugüne kadar başta ulaşım olmak üzere kent, Üniversiteye yeterli çalışma ortamı sağlayabildi mi?*

—Ben 1989'da göreve başladım. Üniversitenin ulaşım sorunu hiç halledilmediği için öğrenciler ve çalışanlar birtakım özel otobüslerle taşınyordu. Seçimlerden önce taşıma sistemini görmek için ilk durağın bulunduğu Stadyum'a gittim. Feci bir manzara gördüm. Öğrenciler otobüslere balık istifi gibi dolduruluyordu. Göreve geldikten sonra buraya otobüsler tahsis ettim. Kardeş Darmstad Belediyesi ile yaptığım görüşmeler sonucunda Üniversite için 2 tane körüklü otobüs is-

tedim. Bunlar sadece Üniversite ile kent arasına tahsis edildi. Daha sonra çok sayıda körüklü otobüs alındı ve Üniversitenin ulaşım sorunu çözüldü. Ayrıca Üniversite kavşağında çok sayıda ölümlü kaza meydana geliyordu. Bu sorunu çözmek için de köprülü kavşak yapmaya karar verdik. Üniversite bu kavşak için belediyeye 5 milyar lira aktaracaktı; ancak muhasebe mevzuatı nedeniyle aktarılamadı, dolayısıyla köprülü kavşağın tamamı belediye bütçesinden karşılanmış oldu. Ben bunları, kentin üniversiteye ilgi göstermesi gerektiğini vurgulamak için anlattım.

—*Sizce Üniversite kentin beklediği hizmetlere yeterli ölçüde duyarlı davranmış ve önlem almış mıdır?*

—Kent-üniversite ilişkisinin gelişmesi için şartlar elverdiği ölçüde elimden geleni yapmaya çalıştım. İtfaiye teşkilâtının yeniden yapılanması konusunda Üniversiteye bir fizibilite hazırlattık. Şu anda İtfaiye Teşkilâtı bu rapor doğrultusunda gelişimini sürdürü-

yor. Dönemimde Bursa'da Üniversite ile işbirliği yaparak ilk kez bir Oda Orkestrası kazandırdık. Arkasından, ulaşım sorununa kesin çözüm bulmak için metro ve hafif raylı sistem projesi yapıldı. İhalesi seçim sonrasında bırakılmıştı. Sonra gelen yönetimler projeyi uygulamaya soktular. Ancak hafif raylı sistemin Üniversiteye kadar uzatılmamasını büyük bir hata olarak görüyorum.

—*Üniversite kent arasındaki iletişim daha sağlıklı olarak nasıl kurulabilir?*

—Üniversite-kent ilişkisinin sağlıklı biçimde yürütülebilmesi için karşılıklı diyalog kurulmalıdır. Bunun için de asgari üç ayda bir üniversite yönetimi, vali, belediye başkanları, sanayi kuruluşları ve sivil toplum örgütü temsilcilerinin bir araya gelerek görüşmesi gerekir.

Üniversite, yerel yönetimin güçlü ortağıdır

1994-1999 yıllarında Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevini yürüten Erdem Saker, değişen dünya koşullarında üniversitelerin sadece birer bilim yuvası olmanın ötesinde görevleri olması gerektiğini söyledi.

–İdeal bir üniversite-kent ilişkisi nasıl olmalıdır?

–Değişen dünya koşullarında üniversiteler sadece birer bilim yuvası olmanın ötesinde görevler üstlenmeye başladılar. Dünya nüfusunun hızla kentlerde toplanmaya başlaması, kent yönetimlerini ön plana çıkarmakta ve yeni yönetim biçimleri gelişmektedir. Yerel demokrasinin güçlenmesini hedef alan yeni yönetim şekli bir “ortaklık mekanizması” üzerinde yeşermektedir. Yerel yönetimlerin güçlü yönetim ortaklarından biri de üniversiteler olmaktadır

–Sizin döneminizdeki Üniversite-kent ilişkisi nasıldı?

–1994-1999 döneminde Uludağ Üniversitesi ve Bursa Büyükşehir Belediyeleri arasında bu anlamda güçlü bir ortaklık oluştu. Üniversite, “Yerel Gündem 21” çalışma grupları ve Kent Konseyi’nin güçlü ortağı oldu. Belediyenin birçok projesinde yer aldı. İtfaiyenin yeniden yapılanması, hayvanat bahçesi, hava kirliliğinin ölçüm ağı projeleri, Türkiye’de ve belki dünyada tek örnek olan Bursa Senfoni Orkestrası’nın kuruluşu, üniversite-kent bütünleşmesinin çok etkileyici bir ürünüdür.

–Bugüne kadar başta ulaşım olmak üzere kent, Üniversiteye yeterli çalışma ortamı sağlayabilmiş midir?

–Üniversitenin önemli sorunlarından biri ulaşım. Bursa Büyükşehir Belediyesi, Bursa-Ray projesi kapsamında bu konuya köklü çözüm getirmiştir. BursaRay’ın halen uygulanan birinci

aşama kapsamı İzmir Yolu öncelikli olarak alınmış, kredi limiti nedeniyle ancak Beşevler İstasyonu’na ulaşılabildiği. Ancak sistemin işletmeye alınması ile uygulamaya girecek elektronik bilet ve Beşevler Transfer İstasyonu düzenlemeleri sayesinde, Yıldırım’dan ve kent merkezinden Üniversiteye gidecekler ek ücret ödmeden, elektronik biletlerini kullanarak Beşevler’de bekleyen otobüslere transfer olabileceklerdir. Sistem işletmeye alındığında, Beşevler-Üniversite bağlantısı için fizibilitesi yüksek bir bölge olması nedeniyle yeni kredi kolayca bulunabilecektir.

–Sizce Üniversite-kent arasındaki iletişim daha sağlıklı olarak nasıl ve hangi yapı içerisinde kurulabilir?

–Bursa ülkemizin önde gelen bir sanayi kentidir. Küreselleşen eko-

nomi dünyası içinde ülkemizin güçlü olarak yer almasında Bursa’nın önemli rolü vardır. Dünya pazarında kesin rekabet koşulları içinde pay kapmak için üretim teknolojilerini yükseltmek, yeni ürünler ortaya koymak, üretim maliyetlerini aşağı çekmek gerekli olmaktadır. Bu alanda Üniversite-Sanayi-Belediye ortaklığının sürükleyeceği teknoparklar büyük önem taşımaktadır. Özellikle kenti ezen göç baskısını azaltmak amacıyla az işgücü gerektiren yüksek teknolojili sanayinin geliştirilmesinde Üniversitemize görevler düşmektedir.

Kanımcı Üniversitemizin yeni yönetiminin bu alanda atacağı adımlar kent-üniversite bağımlı kökleştirecektir.

1999'da göreve gelen Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser

Keşke üniversite kente daha yakın olsaydı...

—Sizce ideal bir üniversite-kent ilişkisi nasıl olmalıdır?

—Belediye, üniversite, sanayi kuruluşları ve diğer toplum örgütleri kentin en önemli kurumlarıdır. Bu kurumlar, kentin sosyo-ekonomik kültürel yapısına etkileri, katkıları olan kurumlardır.. Üniversite bu kurumların başında geliyor.

—Göreve başladığınızda üniversite-kent ilişkisi nasıldı, şimdi ne durumda?

—Üniversite-yerel yönetim ilişkisinin iyi bir seviyede olduğu söylenemez. Ama yine de hiçbir şey yapılmıyor değil. Düşündüğümüz projeler büyük projeler olduğu için hemen sonuç vermiyor. İleriye yönelik mali boyutu büyük ama kente olan katkı boyutu da büyük projelerdir. Örneğin bizim Fabrika-i Hümayun diye bir projemiz var. Bu projeyi Üniversite ile birlikte gerçekleştirmeyi düşünüyoruz. Koşullar tutar bir aksama olmazsa orada Güzel Sanatlar Fakültesi açılabilir. Bu fakülte kent içinde açılın ki, öğrencilerin sanatsal ve kültürel faaliyetleri kent tarafından izlensin. Sanayiye yön verecek bir teknoparkın Bursa'ya kazandırılması konusu ortak bir projemizdir.

Cumalıkızık'ta belediyeye ait bir yerin Üniversite tarafından restore edilerek kullanıma açılması gibi çalışmalarımız var. İtfaiyeden çevreye kadar yaptığımız birçok projede mimari ve şehir planlaması boyutunda birçok desteği var Üniversitenin. Tabii ki henüz en iyi seviyeye çıkamadık.

—Bu güne kadar başta ulaşım olmak üzere kent, Üniversiteye yeterli çalışma ortamı sizce sağlayabildi mi?

—BursaRay'ın birinci etap projesi Metro

Gros Market'ten ve Küçük Sanayi Bölgesi'nden başlayıp Yıldırım'a kadar uzanan bir proje. Şu ana kadar bunun sadece A bölümü çalışmaları yapılıyor. Projeye ilgili parasal sıkıntılarımız var. Gönümüzden BursaRay'ın Üniversiteye uzatılması geçiyor ama, birinci etapta mümkün değil. Tabii yeni proje yapıldığında, sanıyorum ki Üniversite öncelikli hatlar arasında olacaktır.

—Sizce Üniversite kentin beklediği hizmetlere yeterli ölçüde duyarlı davranmış ve önlem almış mıdır?

—Kentler demokrasi platformu olmak durumundalar. Üniversitenin direkt kentin yönetimine katılma gibi bir görevi yok ama yönetimde olanları bilgilendirme anlamında önemli görevleri olabilir. Kentin nasıl gelişmesi gerektiği, hangi sorunların, ne şekilde aşılması gerektiği konusunda muhakkak yerel yöneticilere bilgi ve destek verme durumunda olmalılar. Keşke Üniversite biraz daha kente yakın ol-

saydı kente iç içe olsaydı. Üniversitede oluşan doğal kültürden keşke Bursalılar da nasiplerini alabilselerdi. Ben bunu söylerken Üniversiteyi eleştirmiyorum. Kafamdaki bir modeli söylüyorum.

—Üniversite-kent arasındaki iletişim daha sağlıklı olarak nasıl ve hangi yapı içerisinde kurulabilir?

—Üniversite-yerel yönetim ve kent arasında bir komisyon kurulabilir. Bundan sonra birbirimizi daha yakından tanıyıp projelerimizde birbirimize destek verirsek, muhakkak ki Bursa kazançlı çıkar. Aslında bazı hocalarla bunlar konuşuluyor ama organize biçimde değil. Belki bundan sonra yapılabilir.

